

Úspešný odchov teliat a humínové kyseliny

Základom úspešného odchovu teliat je splnenie dvoch podmienok:

1. získať zdravé, životaschopné teľa od matky
2. udržať ho zdravé.

1. Získať zdravé a životaschopné teľa: Iba zdravá dojnica môže porodiť zdravé životaschopné teľa, ktoré má predpoklady prežiť prvé dni života bez zdravotných komplikácií a poskytnúť mu plnohodnotné mledzivo a mlieko.

Ako to dosiahnuť?

Je potrebné zabezpečiť dostatočnú dĺžku státia na sucho a správnu výživu v tomto období. Skrmovať len kvalitné krmivo s čo najmenším množstvom škodlivých látok. Iba dodržiavanie týchto podmienok zaručí, že narodené teľa bude plnohodnotné a bude mať dostatočne vyvinuté všetky potrebné životne dôležité funkčné mechanizmy a bezproblémovo zvládne prvé dni života. Dobrým kritériom posúdenia životaschopnosti teľaťa je jeho schopnosť postaviť sa na nohy po narodení a nacať sa najneskôr do 1 hodiny. Skoré objavenie cicacieho reflexu je dôkazom životaschopnosti, plnohodnotnosti teľaťa. Zdravie narodeného teľaťa je priamo úmerné zdraviu matky. Platí to aj na kvalitu mledziva a mlieka. Iba správne vyživovaná a chovaná dojnica má kvalitné mledzivo s vysokým obsahom imunoglobulínov, minerálnych látok, vitamínov a iných biologicky aktívnych látok. Ďalším vážnym problémom, ktorý môže negatívne vplývať na zdravie matky a tým priamo aj na životaschopnosť teliat je obsah toxínov a kontaminantov v krmive. Vzhľadom na skutočnosť, že niektoré sú vylučované do mlieka (aj mledziva), môžu ešte aj priamo negatívne vplývať na zdravie teľaťa. Obsah viacerých kontaminantov a toxínov v mlieku môže výrazne presiahnuť koncentráciu, ktorá sa nachádzala v krmive dojnic. Jedná sa o látky nerozpustné vo vode – lipofilné, ktoré sa ukladajú do tukového tkaniva. Po pôrode dochádza k mobilizácii tukových rezerv (lipolýza), čím sa dostávajú do mlieka.

2. Ako udržať zdravie teľaťa: Vyžaduje to znalosť a rešpektovanie určitých fyziologických daností novonarodeného teľaťa.

- a) Teľatá sa rodia bez protilátok (imunoglobulínov), nakoľko tie na rozdiel od ľudí a niektorých zvierat neprechádzajú placentou. Preto je veľmi dôležité, aby čo najskôr prijali kvalitné mledzivo, tj. do 5-6 hodín cca 5% hmotnosti (2,5l).
- b) Pri narodení nemajú obsadenú tráviacu sústavu mikroorganizmami. Kolonizácia je ukončená až rozvojom bachora.
- c) Viaceré potrebné mechanizmy zabezpečujúce imunitu (imunokompetentné bunky), trávenie (tráviace enzýmy), detoxikáciu (rôzne enzýmy rodiny CYP atď.) sú veľmi málo funkčné. Vytvárajú sa postupne a požadovanú úroveň dosiahnu až vo veku niekoľko týždňov.
- d) Okrem spomenutých skutočností je potrebné si uvedomiť, že priepustnosť črevných buniek pre rôzne látky je výrazne zvýšená a až vekom klesá na normálnu úroveň. To znamená, že čím mladšie teľa, tým viac látok – toxínov, kontaminantov, atď. sa resorbuje. Vyvolá to poškodenie čreva a ľahšie usadenie vírusov, nežiaducich baktérií s následnými hnačkami, ktoré ešte viac oslabujú teľa. Aj pri dodržaní všetkých chovateľských zásad, zoohygienických podmienok a epizootologických opatrení sa hnačky u teliat objavujú dosť často. Mimo zvýšených nákladov na liečbu sa pridružujú aj ďalšie ekonomické straty vyvolané úhynom, zníženými prírastkami. Hnačky zhoršujú aj mikroklimu maštale.

Význam humínových kyselín pri odchove teliat:

Princíp pozitívneho účinku je možné vysvetliť vlastnosťami humínových kyselín. Viazu na seba toxické látky ako sú mykotoxíny, PCB, dioxíny, ťažké kovy a tým nedovolia, aby sa resorbovali. Podporujú tvorbu zdravého črevného epitelu a napomáhajú rozvoju správnej črevnej mikroflóry. Majú protizápalový účinok, ktorý spočíva v tom, že tlmia vylučovanie prozápalových cytokínov. Súčasne podporujú vylučovanie protizápalových cytokínov, čím podporia obranyschopnosť organizmu. Dodávajú mikroprvky, ktoré sú potrebné na tvorbu rôznych enzýmov a látok

zúčastňujúcich sa na metabolizácii živín ako aj na detoxikačných reakciách. Majú vysokú schopnosť viazať voľné radikály, ktoré vznikajú aj pri detoxikácii rôznych cudzorodých látok, ale aj pri zápaloch a infekciách. Sú veľmi účinnými puframi a udržujú pH na žiadanej úrovni. Tým sa vysvetľuje ich pozitívny účinok na hnačky vyvolané hnilobnými baktériami (napr. E. coli, Klostrídie atď.), ktoré sa prejavia pri zvýšení pH čreva. Viazu na seba aj maštalné (črevné) plyny, tým zlepšia aj mikroklimu (maštalný zápach) a tak sú menej atakované dýchacie cesty a nižší výskyt respiračných ochorení. Dost' často sú iniciátorom hnačkových ale aj iných ochorení vírusy. Výskumy dokazujú, že humínové kyseliny viažu niektoré vírusy, čím zabránia ich prieniku do organizmu a iných zastavia rozmnoženie.

Všetky spomenuté vlastnosti humínových kyselín výrazne prispievajú k tomu, aby bol odchov teliat výrazne úspešnejší i ekonomicky efektívnejší. Práve na základe veľmi pozitívneho účinku Európska komisia pre veterinárne liečivá (EMA) už v roku 1999 schválila ich aplikáciu najmä v prevencii a liečbe hnačiek a otráv zvierat.

HUMAC s.r.o.